Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta, asia K 10/2019 vp Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2018

Asiantuntijalausunto Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksesta eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2018

Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 6 §:n mukaisesti yhtiön hallintoneuvoston on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä annettava eduskunnalle kertomus *lain 7 §:n mukaisen julkisen palvelun toteutumisesta sekä ohjaus- ja valvontatehtäviensä toteuttamisesta* edellisen kalenterivuoden aikana. Tarkoitus on, että kertomuksen pohjalta eduskunnan on mahdollista käydä keskustelua Yleisradio Oy:n (’Yle’, ’Yleisradio’) harjoittamasta julkisesta palvelusta, yhtiön tarjoamien palvelujen sisällöstä ja muusta toiminnasta. Yleisradion hallintoneuvosto on laatinut eduskunnalle kertomuksen yhtiön toiminnasta vuonna 2018.

Hallintoneuvoston kertomus on varsin laaja ja siinä on käsitelty monipuolisesti Yleisradion toimintaa. Lain mukaista julkisen palvelun tehtävän toteutumista on käsitelty eri näkökulmista neljässä ensimmäisessä luvussa ja yhtiön toiminnan kehittämistä ja taloutta kahdessa viimeisessä luvussa. Saamelaiskäräjien lausunto sisältyy hallintoneuvoston kertomukseen lainsäädännön mukaisesti. Kertomuksen sisältöä voidaan pitää yleisesti ottaen tarkoituksenmukaisena ja muutoinkin informatiivisena.

Hallintoneuvoston kertomuksessa Yleisradion vuoden 2018 toimintaa pidetään monessa suhteessa onnistuneena. Kertomuksen mukaan yhtiö saavutti keskeiset pitkän aikavälin tavoitteensa.

Yleisradio on menestynyt toimintaan oleellisesti liittyvissä mittauksissa ja kyselytutkimuksissa hyvin. Ylen sisältöjä käytti 95 prosenttia suomalaisista mikä oli kaksi prosenttiyksikköä edellisvuotta korkeampi lukema. Yle TV1 oli Suomen katsotuin tv-kanava ja Yle Radio Suomi kuunnelluin radiokanava. Ylen uutistoimintaan luottaa 89 prosenttia suomalaisista ja yli puolet pitää Yleä Suomen ykkösuutistoimittajana. Yle-veroon on tyytyväisiä 74 prosenttia ja 78

prosenttia kokee saavansa erittäin tai melko hyvin vastinetta verorahoilleen (Ylen arvo suomalaisille –tutkimus).

Edellä mainitut mittaustulokset antavat osaltaan mahdollisuuksia tehdä johtopäätöksiä arvioitaessa Yleisradion onnistumista kansalaisten näkökulmasta. Yhtiön tärkeänä tehtävänä onkin tavoittaa suomalaiset hyvin myös jatkossa ja säilyttää kansalaisten luottamus muuttuvassa mediakentässä.

Hallintoneuvoston kertomuksen informaatioarvon kasvattamiseksi hallintoneuvosto voisi arvioida olisiko kertomuksessa esitettyjen tutkimusten tulosten yhteydessä mahdollista esittää vielä laajempia vertailutietoja aikaisemmilta vuosilta tai eritellympiä tuloksia tutkimuksista esimerkiksi liitemateriaalina. Tämä voisi helpottaa mm. pidempiaikaisten trendien tunnistamisessa (esimerkiksi miten luottamus Yleisradioon on muuttunut useampien vuosien aikana).

Uusien teknologioiden luomien mahdollisuuksien hyödyntämistä yhtiön tehtävien toteuttamisessa on hyvä aktiivisesti arvioida jatkossakin. Tämä edellyttää toisaalta myös riittävän laajaalaisia investointimahdollisuuksia. Samoin yhtiön on jatkossakin perusteltua ylläpitää ja kehittää myös perinteisiä ja vakiintuneita oheis- ja lisäpalveluja (esim. teksti-tv).

Ottamatta kantaa Yleisradion tuottamaan sisältöön, hallintoneuvosto voisi arvioida, voisiko kertomuksessa vielä jäsentyneemmin kuvata kuinka yhtiön toiminta vastaa yleisradiolain 7 §:ssä kuvattua ja eriteltyä julkisen palvelun sisältöä.

Yleisradion talouden osalta huomio kiinnittyy erityisesti siihen, että yhtiön tilikausien tuloksissa on vuosittaista syklistä vaihtelua. Hallintoneuvoston kertomuksessa ja yhtiön tilinpäätöksessä positiivisten ja negatiivisten tulosten vaihtelun kerrotaan johtuvan pitkälti eri vuosille osuvista suurista urheilutapahtumista. Hallintoneuvosto on linjannut, että yhtiön vuosittaisten tulosvaihteluiden tulee kattaa toisensa. Yhtiömuodon mahdollistama tasejatkuvuus (tilinavauksen perustuminen edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen) soveltuu tästäkin näkökulmasta hyvin Yleisradion toimintaan ja hallintoneuvoston vuosittaisiin tulosvaihteluihin liittyvää linjausta voidaan pitää perusteltuna.

Antenniverkon tv-kanavien jakelussa siirtymä teräväpiirtotekniikkaan on lykkääntynyt valituksen vuoksi. Uudistuksen lykkääntymistä voidaan pitää kokonaisuudessaan valitettavana etenkin asiakkaiden kannalta tarkasteltuna.

Kaupallisia mediayrityksiä edustava Medialiitto pyysi vuonna 2017 EU-komissiota tutkimaan, onko Yleisradion tekstimuotoisiin verkkosisältöihin saama julkinen rahoitus kiellettyä valtiontukea. Asian selvittäminen on edelleen kesken.

Pääministeri Antti Rinteen hallituksen ohjelmassa todetaan Yleisradion toimintaan liittyen muun muassa, että: ”*Yleisradion riippumattomuus turvataan ja sen merkittävää roolia kaikkia suomalaisia palvelevana julkisena mediana vahvistetaan.”* Edellisen lisäksi hallitusohjelmassa on kirjaus Yleisradion riittävän rahoituksen turvaamisesta.

Pääministeri Rinteen hallituksen ohjelman voidaan katsoa osaltaan antavan Yleisradiolle hyvät edellytykset toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen hallintoneuvoston arvioimalla tavalla. Muuttuvassa toimintaympäristössä asia on korostetusti merkittävä ja yhtiön toimialan kannalta olennaista.

Miikka Rainiala
Yksikönjohtaja, hallitusneuvos
Liikenne- ja viestintäministeriö

Jakelu Liikenne- ja viestintävaliokunta, eduskunta

Tiedoksi Liikenne- ja viestintäministeri Marin
Valtiosihteeri Koskinen
Kansliapäällikkö Pursiainen
Osastopäällikkö Ristola
Osastopäällikkö Rantala
Neuvotteleva virkamies Asp
Lainsäädäntöjohtaja Ruokola